

PROJECTE 515/22

Enfortida l'articulació entre organitzacions locals i juntes d'aigua de la zona nord de La Libertad en defensa de l'aquífer de Sant Juan Opico i l'exigibilitat del dret humà a l'aigua

ENTITAT EXECUTORA: ECOS El Salvador

PAÍS: El Salvador

**ZONA: La Libertad. Municipis de San Juan Opico, Quezaltepeque,
San Matías i San Pablo Tecachico**

PERSONES PROTAGONISTES: 12.000 persones

SECTOR: Aigua i sanejament. Protecció drets individuals i col·lectius

APORTACIÓ CONSELL D'EIVISSA: 5.975€

Aportació total del Fons: 68.966€

ESTAT: Actiu

SINOPSI

Aquest projecte vol donar continuïtat al projecte aprovat en la convocatòria de 2021 a ECOS, entitat que ja porta uns anys treballant a la zona de La Libertad, centrant el seu treball en la defensa de la gestió pública i comunitària de l'aigua així com en la seva exigibilitat com a dret humà. Ha treballat per assolir aliances molt importants a nivell estatal (Foro del agua El Salvador i Mesa de Soberanía Alimentaria) i internacional.

En aquest cas, es treballarà a diferents comunitats dels municipis de San Juan Opico, San Matías, Quezaltepeque i San Pablo Tacachico, un territori proper a l'aqüífer de Sant Juan Opico i amenaçat pels projectes d'especulació immobiliària. Totes són comunitats rurals o urbanes marginals, organitzades en "Sistemas de Agua Potable y Saneamiento" (SAPS) que, donada la seva situació de pobresa, han estat excloses per part de l'Estat de la protecció i garantia del dret humà a l'aigua i altres drets fonamentals.

El projecte vol enfortir l'articulació entre organitzacions locals i juntes d'aigua de la zona per la defensa de l'aqüífer.

Durant el mes de febrer d'aquest any, ECOS va realitzar un diagnòstic de la zona del voltant de l'aqüífer de Sant Joan Opico, on hi ha 63 SAPS que abasteixen aigua a 68.783 persones (52% de la població dels municipis on es vol realitzar el projecte). D'aquest diagnòstic es va treure la següent informació: actualment no es garanteix la qualitat de l'aigua a la població, deficiències en les capacitats d'administració, operació i manteniment, greus problemes de legalitat en els béns dels SAPS i amb l'amenaça de col·lapse de diversos sistemes, ja que tenen més de 20 anys, sense haver realitzat una renovació significativa de la seva infraestructura.

Per millorar aquesta situació, les activitats que es volen realitzar són les següent: activitats de sensibilització a 120 persones (50% dones), com a mínim, de 12 SAPS de la zona i es foment de la seva associació a la xarxa de juntes d'aigua. De forma paral·lela, es realitzaran formacions per a millorar la capacitat de mobilització social per la defensa de l'aqüífer i per l'enfortiment de la Mesa Territorial, amb la incorporació de noves organitzacions.

INFORME DE SEGUIMENT

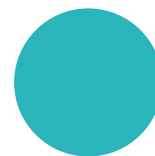
Període que abasta l'informe: agost 2022 - març 2023

Registre d'entrada al Fons Pitiús: 20/03/23

Informació econòmica:

DESCRIPCIÓ	IMPORT
Aportació del Fons:	68.966€
Primer pagament (16/08/22):	51.725€
Justificació (76% del primer pagament):	27.682€

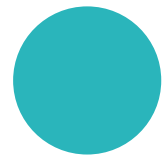
Donat que la justificació supera el 53% del primer pagament, tal com estableixen les bases de convocatòria, es realitza el pagament del 25% restant de l'aportació.

INFORME DE SEGUIMENT

Activitats realitzades

- S'han realitzat 15 reunions per a elaborar els diagnòstics participatius de 15 Serveis d'Aigua Potable (SAPS) per a definir les condicions en què es troben els sistemes d'aigua en l'àmbit d'usuaris, administratiu, legal, ambiental i d'infraestructura. En total hi participaren 93 persones (39 homes i 54 dones). D'aquí sortiren 15 diagnòstics als municipis de San Pablo Tacachico, Quezaltepeque, San Juan Opico i San Matías.
- Es va elaborar i executar el Pla de Formació sobre el Dret Humà a l'Aigua, on es va recopilar informació sobre conflictes socioambientals i projectes urbanístics, que afectaran de manera directa la qualitat i disponibilitat de l'aigua a la zona nord i municipis del voltant de La Libertad així com de San Pablo Tacachico. La formació va tractar el dret humà a l'aigua, el marc legal internacional i nacional relacionat i les institucions responsables de garantir aquest dret. Hi participaren un total de 94 persones (46 homes i 48 dones).
- Es va fer un intercanvi d'experiències entre 20 SAPS on es van posar de manifest els avanços en la gestió comunitària de l'aigua en els SAPS de ARALL i ACRAZAME per a que coneguin la seva feina i la lluita que mantenen en la defensa del dret humà a l'aigua. Hi participaren 62 persones (31 homes i 31 dones).
- S'han fet 5 rèpliques (de les 30 que s'han de fer) del procés de participació sobre el Dret Humà a l'Aigua amb famílies usuàries dels SAPS a la Junta d'Aigua de Nombre de Dios, La Argentina, El Tránsito, Cantón Segura i Agua Primavera Abajo. Hi ha participat 163 persones (67 homes i 96 dones).
- Com a part de la creació de la Xarxa de Junes d'Aigua de la Zona Nord de La Libertad, s'han fet 7 reunions a diferents comunitats amb la finalitat comuna de realitzar una formació per a la gestió tècnica i administrativa dels SAPS. Dins d'aquestes reunions, 5 es varen destinar també a la redacció dels estatuts de ASAGUALL i 2 al de Las Minas. La participació total va ser de 205 persones (107 homes i 98 dones). En el moment de la presentació d'aquest informe, es compta amb 7 sistemes d'aigua per la xarxa, amb el nom Asociación de Sistemas de Agua Comunitarios de la Zona Norte de La Libertad (ASAGUALL).

- S'ha fet un acompanyament per donar solució als problemes de legalitat en processos administratius i de propietat dels SAPS de la Xarxa. En concret s'ha donat suport en les següents problemàtiques: assessoria jurídica sobre la Llei de Recursos Hídrics a la Junta d'Aigua Primavera Abajo i a la Junta Milagro de la Roca; gestió comunitària de l'aigua a la Junta Cantón San Antonio Segura, assessoria sobre procediments administratius que s'han de portar a terme a la junta de Valle Nuevo; assessoria sobre gestió de conflictes socioambientals al municipi Ciudad Arce; assessoria sobre la legalitat del pou d'abastiment a la junta de Barranca Honda així com l'acompanyament en el conflicte sobre la gestió comunitària del pou; processos de legalitat i salut i processos administratius del sistema Milagro de la Roca; problemes de legalitat en processos administratius i de propietat dels SAPS de la Xarxa.

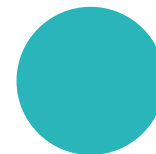
En aquests procediments hi han participat un total de 179 persones (68 homes 111 dones).

- Al llarg de dos jornades, s'han mantingut dos reunions de la Mesa Territorial de la Zona Nord de La Libertad, en les que s'ha donat seguiment a l'agenda d'incidència política de la Mesa mitjançant la planificació d'accions concretes i s'ha formulat el Pla Estratègic per al 2023. Hi participaren 58 persones (22 homes i 36 dones).

- Fins el moment s'han presentat tres accions de denúncia davant els titulars d'obligació en defensa de l'aqüífer San Juan Opico. En aquest àmbit, es va fer la primera conferència de premsa per part de la Junes d'Aigua per a exigir al President de El Salvador que no permeti la perforació dels vuit pous que estan projectats a l'aqüífer San Juan Opico. Aquesta conferència va significar l'inici d'un procés de consolidació de les Junes d'Aigua com a actor polític en la defensa del territori.

- S'han realitzat quatre foros municipals per analitzar la nova Ley General de Recursos Hídricos, vigent des del 12 de juliol de 2022 i els impactes de les diferents problemàtiques identificades a la Zona Nord de La Libertad. Hi han participat 187 persones (75 homes i 112 dones).

INFORME FINAL

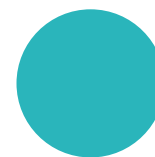
Període que abasta l'informe: maig - agost 2023

Registre d'entrada al Fons Pitiús: 08/04/24

Informació econòmica:

DESCRIPCIÓ	IMPORT
Aportació del Fons:	68.966€
Primer pagament (16/08/22):	51.725€
Segon pagament (31/03/23):	17.241€

Amb aquest informe ha quedat degudament justificada l'aportació que ha fet el Fons al projecte, raó per la qual es tanca l'expedient.

INFORME FINAL

Activitats realitzades

- El procés de creació de la xarxa de juntes d'aigua de la Zona nord de La Libertad ha culminat amb la escriptura pública, elaborada per notari, i la legalització de la xarxa als Registre d'Associacions i Fundación sense Finalitat Lucrativa del Ministeri de Governació i Desenvolupament Territorial.
- S'han realitzat dos capacitacions sobre funcionament de la Xarxa ASAGUALL que s'han aprofitat per la coordinació de la seva junta directiva.
- S'ha realitzat un intercanvi d'experiències amb una altra xarxa, la Asociación de Sistemas Autónomos de Agua Potable y Saneamiento (ASAPS) a la zona sud de La Libertad. A la trobada, ASAPS va explicar tot el seu procés de legalització, els plans de treball, les capacitacions que han fet, el maneig dels registres comptables i els seus informes financers.
- S'ha fet entrega del següent equipament a ASAGUALL: un ordinador, una impressora, una taula escriptori, dos cadires de treball, taula plegable, disset cadires de plàstic, kit de 35 plats, gotis i tenedors, material d'oficina. Tot aquest material serà per l'oficina que han llogat.
- Al llarg de tres jornades es va fer el pla estratègic i el pla d'incidència de la Xarxa, on participaren les persones associades a la juntes d'aigua comunitàries.
- S'han fet 15 reunions per al pla de formació per a la gestió tècnica i administrativa dels SAPS amb una participació total de 396 persones (169 homes i 227 dones).
- S'han realitzat 6 reunions per a la formació en feminisme i noves masculinitats dels membres de les juntes directives dels SAPS. En total hi han participat 194 persones (42 homes i 152 dones).

